

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

587. An, quando, & qualiter exhibendæ & producendæ literæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

modo dicendum videtur de impedimento similitudine incerto expeditionem literarum reservationis pensionis.

11. Limitatur secundò: ut non inducatur nullitas pensionis per exactiorem ante illam expeditionem, nisi exactio verè facta probata fuerit per concludentissimas probationes, ita ut probationes æquivoce nullatenus admittantur. Lott, loc. cit. n. 13. Ventrigl. n. 32.

12. Porro illud hic observandum, quòd, postquam paritum est isti decreto de non exigendo pensionem ante literas expeditas, vel etiam procurandi dictam expeditionem intra constitutum tempus, vi dictarum literarum non tantum exigi possint termini pensionum decursi post dictam expeditionem, sed etiam quotquot decursi à die reservationis pensionis ante dictam expeditionem, seu termini intermedii inter supplicationem signatam, & literas expeditas; eò quòd, ut dictum supra, expeditio illarum non concernat substantiam gratia seu reservationis pensionis, sed solum executionem, ideòque impletio dicti decreti solum remouet obstaculum solutionis, & exactiõnis, quo ablato, res retrahitur ad suum initium, & gratia reservationis censum suum habet ab initio. Card. de Luc. de pens. d. 29. n. 4. & d. 30. n. 10. & d. 44. num. 9. & 10.

Questio 586. An etiam promotus ad Episcopatum cum indulto Apostolico retinendi pensiones ante habitas (sive quo indulto eas alias cessarent & extinguerentur) teneatur quoque expedire literas super huiusmodi indulto?

Respondeo primò: Supponendo, quòd, ut refertur in constitutione Leonis X. mox citanda, continetur Sixtus V. & Julius II. ne literæ promotionis expeditur sine literis retentionis pensionum, etiam si talis promotus obtinisset supplicationem, etiam motu proprio signatam super huiusmodi retentionis pensionum, nisi desuper etiam expeditisset literas, eo ipso pensiones fore cassatas & extinctas; nisi forte in scheda Confistoriali, in qua signata supplica super isto indulto, fuisset dispensatum quòd ad expediendas infra literas. Sic enim habetur in constitutione Leonis X. publicata 3. Jan. 1520. quæ in Bullario est 35. ejusdem Papæ. & Clem. 7. publicata 19. April. 1524. quæ est 2. ejusdem Papæ in Bullar. Lott. l. 1. q. 37. nu. 15. & ex eo Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 1. num. 35.

2. Quòd tamen limitandum ita, ut, si promotus expediterit literas super Ecclesia, seu promotione sua ad Episcopatum, & non expediterit literas super dicta retentione, non illico in vim dictarum Constitutionum extinguatur pensio; cum dictæ Constitutiones non determinent tempus, quo inducitur talis extinctio, ac propterea, cum poena privationis non habeat locum, nisi in casibus expressis, expectandus est exitus, an tales literæ expeditantur, antequam promotus ad piscatur possessionem Ecclesiæ; tum enim demum inducitur pensio extinctio. Lott. loc. cit. n. 16. & 17. Ventrigl. loc. cit. Quòd si tamen etiam talis promotus impetravit Breve de capienda possessione ante expeditionem literarum super promotione cum decreto annullativo ipsius promotionis, nisi intra tot menses literas expediterit, ceperitque possessio-

P. Leuren, Fori. Benef. Tom. III.

nem in vim istius Brevis ante expeditionem literarum super indulto retentionis pensionum ex eadem regula, quòd privatio non censetur inducta, nisi in casu expresso. Lott. n. 18. juncto n. 19. quem vide hoc ipsum pluribus num. declarantem. De cetero dicta de expediendis literis super indulto retinendi pensiones, dum quis per modum permutationis de uno Episcopatu ad alium transfertur, non procedere, tradit Lott. loc. cit. n. 24. addens in fine. n. 26. pensiones, præcindendo à jure singulari, ex stylo Curia; & dictis Constitutionibus, non extinguui per promotionem ad Episcopatum. De quo inferius.

Questio 587. An, quando, & qualiter exhibenda & producenda dictæ literæ?

Respondeo primò: Sive agatur de censuris, vel alia poena in literis comminata, sive agatur simpliciter de earum executione, literæ hæc non tantum exhibenda, sed & intimanda, non obstante, quòd fuerit præstitus consensus, etiam literis non intimatis vel exhibitis, præcipue stante regulâ Cancellariae de non iudicando, hanc legem iudici præscribente. Lott. loc. cit. n. 27. sed neque obstante, quòd literæ non sint de substantia gratia, sed tantum de forma probationis; cum in iudicio non tractetur de substantia in abstracto, sed in concreto ad effectum exceptibilitatis, cui forma est literarum exhibitio, ut iudex certus inde fiat de sua jurisdictione. Lott. n. 28. & 29. Unde de expeditione literarum, & mandato sibi facto Executor fidem habere non poterit parti, & validè sub assertione illa procedere, etsi postmodum revera ita compertum fuerit, ut pars asseruit; cum nec, ut ait Lott. nu. 30. examinando mille testes, iudex adhibere possit fidem de gratia principis facta, præcipue si ea facta motu proprio, adeòque necesse est, ut recipiat jurisdictionem in habitu executionis rescripti. Lott. n. 31. quòd sic intelligendum, quòd, licet delegatus habeat jurisdictionem in habitu ex die Data, tamen non recipiat exercitium, nisi ex die præsentationis literarum. Lott. nu. 32. juxta c. super eo 11. secundo. de appellat. & Bellam. decis. 110. à n. 12. quem citat.

2. Respondeo secundò: Similiter dum agitur de exequenda facultate transferendi pensionem, literæ super hac facultate sunt exhibenda, & nisi ea in effectu præsententur Executori, actus remanet nullus, juxta c. super eo. Lott. loc. cit. n. 33. citans Ferrer. cons. 85. num. 4. Crescent. decis. 13. de concess. præb. & Rotam decis. 143. nu. 2. p. 2. recent. ubi etiam dicitur, quòd non staretur assertioni Executoris, nisi actus exhibitionis fuerit per extensum scriptus, vel literæ apparerent in instrumento translationis registrata. Limitando tamen hoc ipsum ita, ut sustineatur actus translationis non exhibitis literis, si facultas transferendi data coram Notario, & testibus; eò quòd tunc Notarius non adhibeatur veluti Executor. Lott. n. 35. citans Rotam decis. 689. nu. 4. de cetero posse Executorem facultatis transferendi fidem habere exempto etiam impresso (quia agitur de actu, in quo non est citandus aliquis; cum nemo de hoc opponat) præsertim, si non sit merum exemplum, puta v. g. quia infectum esset in aliquo actu publico, vel etiam si inferens attestaretur, se vidisse originales, tradit Lott. n. 36. Porro huc usque dicta de plano procedunt respectu pensionarii, qui nec est in possessione, nec cum eo agit, qui pensioni consensit (intel-

B b

liga

lige expressè) dum enim controversia est pensionario, qui non est in possessione, cum successore, qui non consentit expressè pensioni, non tantum producenda sunt litera; sed & plenè justificanda in omnibus narratis; nisi gratia esset facta motu proprio, vel hujusmodi litera per titularem acceptata, sive expressè, sive tacite per actum ad id implicantem. Lott. à n. 37. Verum specialius adhuc

3. Respondeo tertio: In possessorio adipiscenda, v. g. dum is, in quem translata pensio, subrogatus in possessionem transferentis petit, in eam immitti, litera reservationis sunt exhibenda, & justificanda. Lott. nu. 40. juxta *decis. Rotæ in causa S. Marci. 38. Feb. 1612.* Idem dicendum, si versemur in possessorio recuperanda. Lott. nu. 41. dicens, Rotam tenere, agentem in hoc judicio teneri docere de suo jure, & hujusmodi possessorium à petitorio separari non posse, & sic in terminis pensionis ab ea *decisum. decis. 3. nu. 2. de restit. spol. in antiq.* quod tamen ait Lott. nu. 42. intelligendum non de plena justificatione, sed de simplice colore, ita ut iudici concludatur, petentem restitui, non propriam auctoritate, sed auctoritate illius, qui dare poterat possessionem, se aliquando eam habuisse, ad quam petitur reintegratio. Pro colore autem hoc, est ante regulam Cancell. *de non judicando juxta formam supplicationis*, sufficiens supplicationem signatam, hodie verò eam minimè sufficere propter dictam regulam, ait Lott. n. 45. citans Mandos. *ad dictam reg. q. 3. n. 3.*

4. Respondeo quarto: Si versemur in summariissimo possessorio retinenda, quamvis non solum titulus non sit justificandus; sed nec aliquis exhibendus in ordine ad hoc, ut de eo quovis modo tractetur; cum in hoc manutentionis judicio sufficiat nuda detentatio de facto, nec attendatur, utrum possessio sit justa, nec ne; producendus tamen est, ut justificetur qualitas subjecti secundum intentionem actionis, quod declaratur. Qui enim petit manutentionem in quali possessione exigendi pensionem, non asserit simpliciter, se exegisse certam quantitatem pecunie, sed certam pensionem, adeoque tenetur probare qualitatem hanc, nempe id, quod exigit, esse pensionem, & quid diversum à pensione; & consequenter, cum causa efficiens pensionis sit Papa, neque atque gratia Papæ aliter probari, quam per ejus rescriptum, necesse est tale rescriptum proferre in medium, ut iudici constare possit de existentia rei, quæ possideri pretenditur, & sic sine illo rescripto decerni nequit manutentio. Lott. n. 50. & 51. Neque tamen propterea necessaria quoque est exhibitio literarum, sed sufficit sola supplicatio signata, utpote sufficienter probans iustitiam pensionis; cum illa procedat solum in iis possessoriis, in quibus necessarius est titulus saltem coloratus, v. g. in possessorio adipiscenda & recuperanda, non vero in judicio hoc retinenda, in quo nullus prorsus titulus exigitur, nec dicitur iudicari juxta supplicationem cum non pronuncietur super jure aliquo, sed tantum decernitur manutentio super facto meræ possessionis. Lott. n. 55. citans Garc. p. 10. c. 5. n. 446. & Rotam in *Anconitan. pens. 15. Jun. 1587.* Hoc quoque verum ait Lott. n. 56. etiam si in ipsa supplicatione extaret decretum, quod, si pensio exigatur literis non expeditis, sit nulla ipso facto; eo quod hinc non tollatur, quin reservatio ab initio fuerit in esse deducta; cum perficiatur solà signaturâ, & litera solum sint ad affectum probationis reservationis,

quæ probatio in hoc judicio non sit necessaria. Neque obstat ait idem Lott. nu. 58. quod stante illâ clausulâ, pensio exigatur literis non expeditis, & hoc decretum impediatur principium acquisitionis; eo quod id intelligi debeat de exactione de jure, & non de exactione de facto, qui autem petit manutentionem, non videtur asserere se possessorem de jure; cum ei sufficiat possessio de facto, & nuda detentio; & quamvis dicta clausula: *nec alias quam vigore literarum*: habeat vim decreti irritantis, adeo ut omnia resolvat ab initio, hæc tamen referenda esse non nisi ad effectus juris, ita ut removeat omnes effectus, sed non facti, adeoque non impediatur manutentionem, tradit Lott. n. 60. & 61. quamvis addat nu. 62. & 63. quia hoc ipsum revocatum fuerit in dubium à Rotâ in *Parmens. pens. 23. Jun. 1625.* censere se, sic distinguendum, ut, si manutentio petatur contra eummet, qui reservationi pensionis consentit, necesse non sit producere literas; secus, si contra ejus successorem, eo quod illi factum prædecessoris nullum possit inferre præjudicium.

De modo procedendi executivo in pensionibus, & de pœnis statutis non solventi.

Questio 588. An, & qualiter pensionarius habeat pro exactione pensionis paratam viam executivam?

1. Respondeo ad primum affirmative, Card. de Luc. *de pens. d. 57. n. 13.* ubi, quod pensio de natura sui sit executiva, adeoque non dubitandum, quod competat pensionario, etiam translatario via executiva, ut passim apud scribentes, & Rotam receptum, constatque ex ordinaria praxi Signaturæ, rescribentis cum clausula: *sine retardatione*: vel cum alteris: *sine præjudicio*.

2. Respondeo ad secundum primum: parat duplex in materia pensionis privilegium executivum, unum ratione causæ efficientis pensionis, id est Papæ, qui solvi præcipit, & cui sine tergiversatione parendum; alterum ratione causæ finalis pensionis, id est alimentorum, quorum præstatio nullo pacto est suspendenda, cum venter non patiar dilationem; ac ita signatura rescribens in causâ pensionis pro conservatione prioris illius privilegii executivi adjicit clausulam: *sine præjudicio executionis*, quâ præservat facultatem exequendi in Executore, & pro conservatione alterius privilegii dictæ clausulæ connectit aliam, nempe hæc: *sine retardatione solutionis*. Lott. l. 1. q. 38. à nu. 1. suntque ambæ hæc clausulæ pro expeditione executionis omnino inter se connexæ, & una sine altera in ordine ad hunc effectum insufficientes, ut ostendit *ibid.* Lott. à nu. 5. Nam, est prior harum clausularum præserve facultatem exequendi in Executore, seu Judice à quo, non tamè hinc satis consultum pensionario, nec fini pensionis, nempe alimentis; eo quod, cum dicta clausula non impediatur devolutionem negotii principalis ad iudicem, cui rescribitur, & quod minus ille cognoscat, & causam decideret, etiam non factâ seu perfectâ executionem facile fraus fieri possit, necendo moras executioni, & interim procurando reduci pensionem, aut annullari, adeoque pro hac fraude excludenda inventus est stylus conjungendi & alteram clausulam: *sine retardatione*. Lott. n. 5. 6. 7. operaturque